MALTA

QORTI KOSTITUZZJONALI

S.T.O. PRIM IMHALLEF
SILVIO CAMILLERI

ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tas-7 ta' Mejju, 2012

Appell Civili Numru. 65/2007/1

A.I.Ċ. Joseph Barbara, Josephine mart Raymond Azzopardi f'isimha proprju u kif ukoll bħala prokuratriċi tal-imsiefra Anna Maria mart Salvatore Saddemi, Patricia mart David Anastasi u Greta mart Anthony Bartolo Parnis; u b'digriet tat-23 ta' Ġunju 2009, wara l-mewt tal-Perit A.I.Ċ. Joseph Barbara, il-każ tkompla mir-rikorrenti l-oħra

versus

L-Onorevoli Prim'Ministru, l-Onorevoli Viċi Prim'Ministru u Ministru tal-Intern u Ġustizzja, l-Avukat Ġenerali u Philip Grima

1. Dan il-provvediment huwa dwar eċċezzjoni ta' rikuża dwar l-Imħallef Giannino Caruana Demajo mressqa mill-konvenut appellant Philip Grima fis-seduta tas-16 ta' April 2012. L-eċċezzjoni tressqet għax dak l-imħallef "fuq każ identiku dwar appartament ieħor fl-istess blokk kien iddeċieda fil-meritu u din is-sentenza appellata timxi pedissikwatament ma' dik is-sentenza *oltre* li żiedet ammont għal danni morali". Is-sentenza mogħtija mill-Imħallef Caruana Demajo kienet dik tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-kompetenza kostituzzjonali maqtugħa fil-11 ta' Ottubru 2011 fl-ismijiet Angela Balzan *versus* Prim'Ministru *et*[1]. Dik is-sentenza tgħid fost ħwejjeġ oħra illi l-applikazzjoni tal-art. 12A tal-Kap. 158 għall-proprjetà li dwarha saret il-kawża tikser il-jeddijiet ta' sid dik il-proprjetà mħarsa taħt l-art. 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali.

2. Għalkemm l-eċċipjent ma speċifikax id-dispożizzjoni tal-liġi li taħtha qiegħed jitlob ir-rikuża, jidher illi t-talba hija msejsa fuq l-art. 734(1)(*d*) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili:

« **734.** (1) L-imħallef jista' jiġi rrikużat jew jista' jastjeni ruħu milli joqgħod fil-kawża –
(*d*) (i) jekk ikun ta l-parir tiegħu, ittratta quddiem il-qorti jew kiteb dwar il-kawża jew dwar kull ħaġa oħra li għandha x'taqsam mal-kawża jew tiddependi minnha,
(ii) jekk il-kawża kienet ġa ġiet quddiemu bħala imħallef jew bħala arbitru.»

3. Il-kawża Angela Balzan *versus* Prim'Ministru *et* kienet dwar interpretazzjoni u applikazzjoni tal-istess liġijiet li ġew invokati fil-każ tallum. Il-fatti wkoll jixxiebhu għax l-appartament li dwaru saret il-kawża ta' Balzan huwa fl-istess blokk ta' appartamenti li fih qiegħed l-appartament li dwaru saret il-kawża tallum. Iż-żewġ appartamenti kienu ngħataw b'enfitewsi bl-istess kuntratt, li kien pubblikat fl-14 ta' Ġunju 1957 fl-atti tan-Nutar Paul Pullicino, u l-kwistjoni fiż-żewġ kawżi hija jekk il-liġi li tagħti lill-enfitewta l-jedd illi fi tmiem l-enfitewsi jikkonverti t-titolu

[1] Rikors kostituzzjonali numru 15/2008.

tiegħu f'wieħed ta' kiri hijiex bi ksur tad-drittijiet fondamentali tad-direttarju, illum sid.

4. Madankollu, għalkemm il-fatti taż-żewġ kawżi jixxiebhu kif imfisser fuq, u l-konsiderazzjonijiet legali li jgħoddu għal każ x'aktarx illi jgħoddu għall-ieħor ukoll, ma jistax jingħad illi ż-żewġ kawżi huma l-istess, b'mod illi meta l-Imħallef Caruana Demajo ta l-fehma tiegħu fis-sentenza ta' Balzan kien qiegħed jagħti l-fehma tiegħu fuq il-kawża tallum, fejn il-partijiet huma differenti u l-appartament ukoll huwa differenti. Li kien hekk, kull imħallef li jagħti sentenza dwar interpretazzjoni ta' liġi u l-applikazzjoni tagħha għal fatti partikolari ma jkun jista' jisma' ebda kawża oħra fejn l-istess liġi tiġi applikata għal fatti li jixxiebhu. Imħallef li jagħti deċiżjoni li mgħax fuq self ma jistax jaqbeż l-ogħla rata li tagħti l-liġi ma jkun qatt iżjed jista' jisma' kawża dwar imgħax b'użura. Dan huwa manifestament assurd. Meta l-liġi tgħid illi mħallef jiġi rikużat għax ikun kiteb *etc.* "dwar il-kawża", tifhem illi trid tkun il-kawża *de qua* u mhux kawża oħra li tixbahha.

5. Relevanti wkoll huwa l-art. 733 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili:

« **733.** L-imħallfin ma jistgħux jiġu rrikużati u lanqas jistgħu jastjenu ruħhom milli joqogħdu f'kawża miġjuba quddiemhom fil-qorti li fiha huma maħtura biex joqogħdu, ħlief għal xi waħda mir-raġunijiet hawn wara msemmijin.»

6. Fil-fehma tal-qorti, għalhekk, ma hemm ebda raġuni li tiswa fil-liġi għala l-Imħallaf Caruana Demajo għandu, jew ukoll jista', ma jismax il-kawża tallum. L-eċċezzjoni ta' rikuża hija għalhekk miċħuda. L-ispejjeż ta' dan l-episodju jħallashom l-eċċipjent Philip Grima.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------